

«Η Έλενη Ζέρβα, προώθησε την δουλειά της σὲ καίρια, ούσιαστικὰ σημεία ποὺ γιά κάθε θαρραλέα σκέψη ἀποτελοῦν ἀναπότρεπτα προβλήματα τῆς ἀφηρημένης σχολῆς»
«Ζυγός» Φεβρ.- Μαρτ. 1960

Έλένη Βακαλό

«...Η θερμή αἰσθησις τοῦ χρώματος, ή ἀνάπτυξη τῆς συνθέσεως σὲ ἔκταση, ποὺ δίνει στὸν πίνακα τὸ θέλγητρο ἐνός ἀκαθορίστου βυθοῦ ποὺ μέσα του λαμπυρίζουν ρευστοὶ τόνοι, ή φρεσκάδα τῆς πινελιάς ποὺ δὲ σταματᾷ σὲ λεπτολογίες, είναι θετικά προσόντα μιᾶς ἀβίαστης δραματικῆς ιδιοσυγκρασίας». «Ελευθερία» 7-2-60

Μ. Γ. 'Αναγνωστοπούλου

«...Τὸ ἔργο τῆς Ζέρβα βγαίνει ξεκάθαρα καὶ σαφέστατα μέσα ἀπὸ τοὺς κανόνες τῆς «ἀφηρημένης» τέχνης καὶ οἱ παραστάσεις ἔχουν τὸ δικότους ρυθμό καὶ τὴ δική τους ἀρμονία» «Αθηναϊκή» 20-2-60

Έλλη Κ. Πολίτη

«...Μᾶς μιλῆσε μὲ συγκίνησι γιὰ τὴ δομὴ τοῦ σχήματος μὲ τὰ χρώματα τῆς γῆς, ποὺ ησύχασαν ἀπὸ τὴν ἔνταση τοῦ ἡλιακοῦ ἐρεθισμοῦ» «Καθημερινή» 29-11-60.

Αγγελος Προκοπίου

«...Βασίζεται σὲ μία δομική σταθερότητα, μιὰ θετικὴ σκέψη ποὺ συνδύνει μιὰ ψυχικὴ ἡρεμία καὶ τὴν ἀνησυχία τῆς φυγῆς. Τὰ ὄρματα τῆς γῆς, ποὺ εἶναι ἐξωκοσμικά καὶ ώς τόσο γνωστά καὶ προστάτα» «Νέες Μορφές» Ιούλιος - Αὔγουστος 1962 N. Αλεξίου

«...Ζυμώνει ἀπλότητα δωρικῶν γραμμῶν, Βυζαντινὴ χρωματολογία καὶ δίνει στὰ συγχρονισμένα ἔργα τῆς μουσειακὸ χαρακτήρα. Ή χρωματική τῆς κλίμακα ἔχει ἔντονα λυρικὰ στοιχεῖα καὶ γοητεύει» «Απογευματινή» 28-8-62.

Μ. Χ. Κωνσταντόπουλος

«...Διακρίνονται γιὰ τὴν ἔξαιρετη ἐνορχήστρωσι τῶν χρωματικῶν τόνων καὶ τὴν ἀρτιότητα τῆς ἐπεξεργασίας». «Ἐθνος» 29-8-62.

Σπ. Παναγιωτόπουλος

«...Σὲ λυρικό κλίμα κινεῖται τὸ ἔργο τῆς Έλένης Ζέρβα, ποὺ κατορθώνει νά δημιουργή μιὰν ἀτμόσφαιρα μὲ καθυρά προσωπικὴ διάθεση»

«...Frel von gegenständlichen Assoziationen hält Heleni Zerva ihre Gemälde, die in starkem und zugleich harmonischem Rot und Blau schwingen und von dynamisch geordneter, gleichgerichteter Pinselschrift rhythmisiert erscheinen».

«Oberösterreichische Nachrichten» 19 August 1964 Herbert Lange

«Wesentlich interessanter sind die grobformatigen Ölbilder von Heleni Zerva. Die kristallischen, starkfarbigen, vielfach lasierten Strukturen erinnern an Aufnahmen im Polarisationsmikroskop»

«Demokratisches Volksblatt» 22 August 1964 KH

«...Hingegen sind Heleni Zervas farbstarke und rhythmisiche Bilder interessant und auflockernd»

«zalzburger volkszeitung» 2 September 1964. Al Berg

«...Helena Zerva qui marque une préférence pour les angles, signes de force»

«Bulletin des diplômés des universités Belge» Mars 1964

Roger Avernaëte

«...Mia ἀπό τις πιο εύσυνειδητες ιδιοσυγκρασίες στὸν αὐτοέλεγχο καὶ στὴν κυριαρχία πάνω στὸ ὑλικό καὶ στὴν τεχνική του»

«Ημέρα» 29-7-65 Nt. Αντωνακάτου

«Μᾶς ἐπιβάλλεται μὲ τὴν ποιότητα τοῦ χρώματος.»

«Ελευθερία» 13-2-66 Π. Καραβίας

«Ξεχωρίζει γιὰ τὴν ποιότητα τῆς ἀργασίας τῆς ποι φθάνει στὴ χρωματικὴ σημειογραφία» «Μεσημβρινή» 7-3-66 Νίκος Ζίας

«Μια νέα δραστική μαρτυρούν οἱ «Κόσμοι» τῆς Ζέρβα

«Βήμα» 3-10-66 Έφη Ανδρειάδη

«...Hélène Zerva obtient des résultats heureux pour délivrer la surface du tableau des suggestions atmosphériques traditionnelles et créer un espace plastique»

«Voix onvrière» Genève 28-1-1967 René Deroudille.

Γεννήθηκε στὸ Βολο. Σπούδασε στὴν Ἀθήνα καὶ μελέτησε τὰ προβλήματα τῆς τέχνης στὰ Εύρωπα κέντρα. Όργάνωσε ἀτομικὴ ἔκθεση στὴ γκαλερί «Ζυγόφ» στὴν Ἀθήνα τὸ 1960, πῆρε μέρος στὶς Ε', ΣΤ', Ζ', Η', καὶ Θ'. Πανελλήνιες, στὶς Μπιενάλε Τύνιδος, Σάο Παύλο, καὶ Ἀλεξανδρείας, στὶς κρατικές Θεσσαλονίκης, Βουκουρεστίου, Ζάγκρεμπ, Σόφιας καὶ Γενεύης, στὰ Σαλὸν ἐλεύθερης τέχνης στὸ Μουσεῖο Μοντέρνας τέχνης στὸ Παρίσι (τιμητικὴ διάκρισι) καθόδι καὶ σὲ διαδικές ἔκθεσεις τῆς γκαλερί «Νέες Μορφές» στὴν Ἀθήνα, στὴν «Τέχνη» Θεσσαλονίκης, στὴν Αίθουσα τῆς Ελληνοαμερικανικῆς ἑνωσης στὴν Ἀθήνα, στὸ Παρίσι, στὰ μουσεῖα τοῦ Τελ. Ἀβίβ, Ιερουσαλήμ καὶ Χάϊφας, στὴ Φλωρεντία, Καναδά, Λονδίνο, Ἀμβέρσα, Σάλσετορπρη, Στουτγάρδη, Υδρα, Ρόδο, Βόλο, Λάρισα, Τρίκαλα κ.ἄ. Ή ἔργατα τῆς παρουσιάζεται ἀπό τὴ γκαλερί «Νέες Μορφές» τῆς Ἀθήνας. Πινακές τῆς βρίσκονται σὲ διάφορες δημόσιες καὶ ιδιωτικές συλλογές στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ έξωτερικό.

μορφές» 6αλαωρίτου 9^α, ἀδήνα, 1-20 νοεμβρίου 1967

Οἱ ἀκραῖες καλλιτεχνικὲς τάσεις τοῦ καιροῦ μας, διατρέχουν μίαν ἰδιότητην διεγενητικὴν πορείαν, μισαλλόδοξην καὶ καταλυτικὴν τοῦ παρελθόντος, μαχητικὴν καὶ θροαλέα τοῦ παφόντος, καὶ αἰνιγματικὴν τοῦ μέλλοντος.

Κινούμενες μέσα σ' ἐναντίον της ασθμαίνοντα πειραματισμού, ἐπιδιώκοντα τὴν διαμόρφωσην μᾶς καινούριας συμβολοπλαστικῆς διαλέκτου, τὴν ἀνακάλυψην μᾶς νέας ὀπτικῆς ὄμιλας, κατάλληλης νὰ περικλείσῃ τὸν πολύπλοκο πολυεδρικό καὶ ἀντιφατικὸν ψυχισμὸν τοῦ σύγχρονον κόσμουν.

Νὰ διαμορφώσουν ἵκανα ἐκφραστικὰ μέσα γιὰ τὴν δικαίωση ἢ τὴν καταδίκην τῶν φαινομένων τῆς ἐποχῆς μας, ἢ ἀποκαλύψουν νεογενεῖς ἵσως ἀξεῖς ὑπάρξεως ἢ τέλος νὰ περιοδισθοῦν στὴν ἀποτέλωση τῆς θρηγητικῆς μοναξιᾶς, τῆς χρωτικῆς ἔξονθλωσης ποὺ ὠδηγήθηκε ὁ ἀτομικὸς βίος, ἀτ' τὰ ἀπάνθρωπα τέρατα ποὺ ἐξέθεταν οἱ τεχνοκρατικές κοινωνίες.

Ἡ θέση τοῦ καλλιτέχνη, στὴν ἀσταμάτητη τούτη ροή, τὴν συνεχῆ μετατόπιση τῶν αἰσθητικῶν στόχων, προσλαμβάνει ἵνα χαρακτήρα ἐπικό, ἀλλὰ καὶ ἀβράστακτα συνθλιπτικό.

Ο συνεπής δημιουργὸς οὗτε μπορεῖ νὰ ἀγνοήσῃ τὰ αιτήματα τῆς ἐποχῆς του, ν' ἀποξεναθῇ ἀτ' τὴν ἴστορικὴν ἐπιταγὴν, οὐτέ μπορεῖ νὰ πρωτοπορῇ παρακολουθῶντας τὸ ἀδιαμόρφωτο καὶ περιδινούμενο νεφέλωμα τῶν ψυχικῶν μεταμορφώσεων τοῦ αἰώνος μας. Γ' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶναι δυσχερῆς ἡ ἀντικειμενικὴ ἀξιολόγηση καὶ ἡ ἀπισήμανση τῆς προσωπικῆς παρονοσίας τοῦ καλλιτέχνη στὸ συγκεκριμένο εἰκαστικὸ ἔργο.

Στὸν φλογισμένο τοῦτο κύκλῳ τῆς ἀποκαλούμενης πορτέρας τέχνης θεωρεῖται ἐπίτενγμα καὶ κατάκτηση ἡ ἀνάδειξη καὶ ἐπεξέργασία ἐστον καὶ ἐνὸς μεμονωμένου μορφολογικοῦ στοιχείου, χρωματικοῦ, πλαστικοῦ ἢ γραμμικοῦ....

Μέσα στὴν καθολικώτερη τούτη κίνηση τοποθετεῖται τὸ ζωγραφικὸ ἔργο τῆς Ἐλένης Ζέρβα. Ὄπως ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες ἐμφανίσεις τον, ἐντάσσεται στὶς μεταμοπαθεῖς ἀνεικονιζὲς κατευθύνσεις, καὶ ὅστιν μὲ συνεχῆ συνέπεια πρὸς μιὰ προέχουσα ἐπιδίωξη. Τὴν διεύρυνσην τοῦ ζωγραφικοῦ χώρου πέραν τῶν διαστάσεων τοῦ Ήπιανος. Ἡ χρωματικὴ καὶ δομικὴ ἐπέκταση τῶν συνόρων τῆς ἐπιφανείας ποὺ νὰ προκαλῇ τὴν παραίσθηση πῶς τὸ ἔργο ζῇ καὶ κινεῖται σ' ἓνα ἀτέρμονα δρᾶζοντα.

Τὰ ἔργα τῆς δουλεμένα ἀλλοτε μὲ πλασματικὴν πολυεδρικὴν διάταξην καὶ ἀλλοτε μὲ μοροζωματικὲς ἐπιφάνειες, πολλαπλασιάζονταν τὸ βάθος τοῦ πλαστικοῦ χώρου καὶ καθὼς εἶναι ἀπηλλαγμένα ἀπὸ ἀνασχετικοὺς ἀρμούς, δίνονταν μάλιν δικτασην πέραν τῶν φαινομένων. Κάποτε δὲ κύριος μεριθύνεται μὲ τὴν σύγχρονη ποὺ δημιουργεῖται ἀτ' τὴν ἀντιπαράθεσην ἐνὸς μικρογραφικοῦ στοιχείου (ὅπως μᾶς κλειστῆς σφαίρας ἢ ἐνὸς ἐπεισοδιακοῦ χρωματικοῦ ἀνοίγματος) μπροστὰ στὴν πλατειὰ ἐπιφάνεια τοῦ δύον πίνακος.

Ἄσφαλῶς ἡ ποθεση τῆς Ζέρβα, μὲ τοὺς λιτοὺς ἀνεικονικοὺς πίνακες, μὲ τοὺς δομικοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ τὶς χρωματικὲς διαφάνειες, εἶναι νὰ ἐποβάλῃ τὴν αἰσθηση τῆς ἄνωσης, τοῦ ἀπειρονού χώρου, σὲ μὰ τοιητικὴ μεταφορά. Καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀντιπαραστατικὴν τῆς τέχνης, γίνεται προσπιτή γιατὶ ἐποβοθεῖται ἀπὸ μιὰ χειραπτικὴ μονοσκότητα, ἐνὸς διάχρητο νόστο ποὺ ἐπισημαίνει τὴν προσωπικὴ τῆς παρονοσία καὶ μᾶς δίνει τὴν μαρτυρία τῆς εἰκαστικῆς αἰσθησεως.

Κάθε ἐποχὴ ἔθετε βέβαια γιὰ τὶς Πλαστικὲς τέχνες αιτήματα χώρου (Βυζαντινὴ τέχνη - Μπαζόκ) ποὺ ἐξιπτροστοῦνταν ὥστόσο διαφροδετικά αἰσθητικά μηρύματα ἀτ' διὰ ἐπιδίωκει ἡ σύγχρονη τέχνη. Δέν εἶναι ἐπομένως οὔτε πρωτοφανεῖς οὔτε νεογενεῖς τοῦ πλαστικοῦ χώρου. Μπροστόμε όμως νὰ διακρίνουμε διὰ δὲ ζωγραφικὸς χώρος τῆς Ζέρβα εἴτε ταράσσεται ἀτ' τὴν κινηματικὴ τὸν δομή, εἴτε ἡρεμεῖ σὲ μὰ καθήλωση τῆς στιγμῆς, δέν εἶναι καταστροφικός, δέν περιέχει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπονέθεσης, διποὺς ἐμφαίζονται σ' ἄλλες ἀνεικονικὲς κατευθύνσεις. Ἐκπέμπει ἵνα λυρικὸ ἀπόηχο, κάποια νοσταλγικὴ μνήμη καὶ προδιαθέτει σὲ αἰσιόδοξη ἀναμονή. Πιθανὸν νὰ διαισθάνεται ἡ Ζέρβα πῶς μὲ δροιεδήρωτε πτώσεις καὶ καταστροφές πάνω ἀπὸ πόνους καὶ πικρίες προετοιμάζεται ἵνα καλλίτερο αέριο, μάλιστανη σύνθεση.

NIKOS ALIASIOY

"Εκθεση Ζωγραφικής ΕΛΕΝΗΣ ZEPBA I - 20 Νοεμβρίου '67

Τ Ι Μ Ο Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ

I.- Δρχ.	- - -	II.- Δρχ.	8.000
2.- "	6.000	12.- "	6.000
3.- "	20.000	13.- "	10.000
4.- "	6.000	14.- "	8.000
5.- "	8.000	15.- "	19.000
6.- "	7.000	16.- "	15.000
7.- "	- - -	17.- "	15.000
8.- "	- - -	18.- "	15.000
9.- "	20.000	19.- "	8.000
10.- "	6.000	20.- "	6.000

Ἡ γκαὶ ερὶ¹
Νέες Μορφὲς
καὶ ἡ ζωγράφος

ΕΛΕΝΗ ΖΕΡΒΑ

σᾶς προσκαλοῦν τὴν Τετάρτη
1 Νοεμβρίου και ὥρα 7 μ.μ.
στὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεώς της
ποὺ θὰ διαρκέσῃ

ώς τὶς 20 Νοεμβρίου 1967

Βαλαωρίτου 9α - τηλ. 616.165

Ἄρινα

